

باسمه تعالی آشنایی با رشته مدیریت

مقام معظم رهبری در دیدار با فضایی حوزه (در بحث تحول حوزه):
کلید همه‌ی اقدام‌های مثبت سازمان یافته‌ی قابل انتظار که آدم بتواند نتیجه را از آنها انتظار ببرد، مدیریت است.

رشته مدیریت یکی از رشته‌های رایج موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) است که از بدو تاسیس این موسسه نسبت به آموزش و تربیت طلاب علاقه مند به اداره سازمان‌ها و تحقیق در این زمینه همت گماشته است.

هدف رشته مدیریت

موارد ذیل را می‌توان به عنوان هدف در رشته مدیریت در مقطع کارشناسی مورد نظر داشت:

- ۱- **شناسایی جایگاه ونحوه تاثیرگذاری دانش مدیریت در سازمان‌ها.** امروزه ما از ابتدای تولد تا آخر عمر با سازمان‌ها (اعم از فرهنگی و غیر فرهنگی) سرو کار داریم، ساخت و اداره این سازمان‌ها بر اساس توصیه‌های اسلامی سلامت جامعه را تضمین می‌نماید.
- ۲- **شناخت رابطه دانش مدیریت با مبانی دین مقدس اسلام.** از آنجا که شریعت مقدس اسلام، دین جامع و ابدی است؛ آموزه‌های فراوانی در خصوص مدیریت و اداره جامعه دارد. این آموزه‌ها هر چند به وسیله متخصصان دینی هنوز به صورت یک مکتب مدیریتی تدوین نشده است، اما اقدامات صورت گرفته در این خصوص زمینه را برای طراحی تئوری مدیریت اسلامی بر خاسته از حوزه علمیه فراهم نموده است. از این رو عرصه برای تلاش‌های پژوهشی طلاب علاقه‌مند به مدیریت اسلامی بسیار فراهم است.
- ۳- **کسب توانمندی برای اداره سازمان‌ها در سطوح مختلف مدیریتی.** شکل‌گیری جامعه اسلامی، با اسلامی شدن سازمان‌های آن جامعه همراه است. سازمان‌ها نیز با داشتن مدیرانی که عالم به آموزه‌های اسلامی و آموخته‌های مدیریتی باشند؛ می‌توانند سازمان اسلامی را شکل بدهند. دانش آموخته‌گان مدیریت در این مقطع می‌توانند مناصب مدیریتی را به عهده بگیرند و موفقیت را برای جامعه اسلامی فراهم نمایند.

کارکردهای مدیریت اسلامی

دانش آموخته مدیریت می‌تواند کارکردهای متعددی داشته باشد:

- ۱- **فعالیت‌های پژوهشی:** دانش مدیریت در غرب حدود یکصد سال است که متولد شده است. مدیریت اسلامی، در کشور ایران بعد از انقلاب اسلامی مطرح شده است. بنابراین نقاط خالی فراوان و زمینه‌های بکری برای تحقیق در این حوزه وجود دارد. هدف اساسی موسسه در این بخش تدوین مکتب مدیریت اسلامی است. برای این منظور، حوزه‌های علمیه نیازمند انجام پژوهش در حوزه‌های مختلف دانش مدیریت است.
- ۲- **تدریس در رشته مدیریت:** یکی از اقداماتی که از دانش آموخته این رشته انتظار می‌رود، تدریس در موضوعات مدیریت اسلامی و پرورش مدیر است. امروزه به دلیل اهمیت دانش مدیریت در دانشگاه‌های کشور درس «مدیریت اسلامی» به عنوان یک درس اساسی در بسیاری از برنامه‌های درسی لحاظ شده است؛ اما بدلیل فقدان مدرسین توانا و عالم، این درس توسط افرادی ارائه می‌گردد که با مبانی اسلامی آشنایی عمومی دارند. همچنین سازمان‌ها نیز در صدد یادگیری و بازآموزی دانش مدیریت اسلامی برای ارتقاء توانمندی مدیران و کارکنان خود هستند. طلاب با داشتن علوم اسلامی و دانش مدیریت می‌توانند در این زمینه بسیار موثر باشند.

کسب توانمندی و مهارت لازم برای اداره سازمان‌های فرهنگی و علمی: از آنجا که کشور ایران دارای پیشینه فرهنگی و دینی فراوانی است و از سوی دیگر به اقتضای شرایط بعد از انقلاب اسلامی، عرصه‌های مدیریتی فراوانی برای طلاب و فضلا، حوزه وجود دارد. فضایی که علاوه بر داشتن دانش دینی مجهز به دانش مدیریت نیز باشند در این عرصه‌ها موفقیت بیشتری خواهند داشت. برخی از این عرصه‌ها عبارتند از:

- i. **امامت جماعت:** مسجد یکی از مهمترین پایگاه‌ها در جامعه اسلامی است. در واقع، مسجد مرکز نقل فعالیت‌های عقیدتی و فرهنگی محله می‌باشد. اداره مسجد به وسیله روحانیونی که نقش امامت جماعت را دارند صورت می‌گیرد. امامت جماعت مسجد علاوه بر داشتن علم و تقوی نیازمند توانمندی‌های مدیریتی است؛ تا بتواند امور فرهنگی محل را به خوبی اداره نماید.
- ii. **امامت جمعه:** بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در همه شهرها اقامه جمعه صورت می‌گیرد. ائمه جمعه بالاترین مرجع فرهنگی شهر هستند. چنانکه پناهگاهی برای پیگیری خواسته و نیازهای مردم می‌باشند. چنین جایگاهی ائمه جمعه را به عنوان مدیران معنوی، در شهرها قرار داده است. ائمه جمعه با داشتن دانش مدیریت بهتر می‌توانند از عهده وظایف محوله برآمده و جامعه را به سوی مدینه فاضله رهنمون شوند.
- iii. **اداره مدارس حوزوی (در داخل یا خارج از کشور):** مدیران حوزه‌های علمیه، نقش بنیادی در تربیت و آموزش طلاب دارند. مدیرانی که توان برنامه‌ریزی و سازماندهی بهتری داشته باشند می‌توانند موفقیت بیشتری نصیب طلاب جوان نمایند. چنین توانی را روحانیون با آموزش دانش مدیریت می‌توانند کسب نمایند نه با شیوه آزمون و خطا. مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه در سطوح مختلف خود نیازمند روحانیونی است که توانمندی مدیریتی برای اداره بخش‌های مختلف داشته باشند.
- iv. **مدیریت سازمان‌های فرهنگی و دینی:** ماهیت امور فرهنگی از حساسیت و اهمیت فراوانی برخوردار است. بر این اساس نیازمند برنامه‌ریزی‌های بلندمدت و راهبردی است. تدوین برنامه‌ریزی راهبردی خصوصاً در زمینه امور فرهنگی و دینی، کارشناسان حوزه دین و مدیریت را می‌طلبد. عالمان دینی که به دانش مدیریت نیز مسلط باشند می‌توانند در این زمینه بهترین کمک را داشته باشند. پس از برنامه‌ریزی، اجراء امور فرهنگی و دینی نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مدیرانی که خود عالم دینی هم باشند؛ می‌توانند با تعهد و خلاقیت بیشتری به اجراء برنامه‌ها بپردازند.

بنیادهای دانش مدیریت

دانش مدیریت یک رشته میان‌رشته‌ای است. بر این اساس دانش مدیریت مجموعه‌ای از چند رشته همخوان را در برمی‌گیرد. دانش آموخته مدیریت نیز از اطلاعات چند رشته دیگر نیز به طور نسبی بهره‌مند است. دانش آموخته مدیریت در تحصیل خود از دست‌آوردهای پنج رشته بهره می‌گیرد:

۱- **روانشناسی:** در دروسی مانند روانشناسی کار، مدیریت رفتار سازمانی و ...

۲- **اقتصاد:** در دروسی مانند اقتصاد خرد و اقتصاد کلان و ...

۳- **جامعه‌شناسی:** در دروسی مانند مبانی مدیریت و سازمان، مدیریت تحول، و ...

۴- **علوم سیاسی:** در دروسی مانند مدیریت رفتار سازمانی، مبانی مدیریت و سازمان، خط مشی‌گذاری عمومی و ...

۵- **حقوق:** در دروسی مانند مبانی مدیریت و سازمان، مدیریت منابع انسانی، حقوق مدیریتی و ...

از آنجا که رشته مدیریت در موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) بار و بکرد اسلامی است؛ دانش آموخته این رشته نسبت به موضوعات تفسیری، فقهی، کلامی و فلسفه اخلاق نیز در درس‌های مدیریت اسلامی، حکومت اسلامی، مدیریت در نهج البلاغه، و ... نیز آشنا می‌گردد.

اهم موضوعات مطرح شده در رشته مدیریت

موضوعاتی که در این دانش در مقطع کارشناسی در درس مختلف به آن پرداخته می‌شود عبارتند از:

مبانی سازمان و مدیریت، مبانی مدیریت اسلامی، تجزیه و تحلیل و طراحی سیستم، مدیریت تحول، مدیریت رفتار سازمانی، مدیریت منابع انسانی، روانشناسی کار، اقتصاد خرد، اقتصاد کلان، مالیه عمومی، تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری، جامعه‌شناسی سازمان‌ها، حقوق مدیریتی، و...

وضعیت دانش‌آموختگان

تاکنون در مقطع کارشناسی ۲۵۴ نفر تحصیل نموده‌اند و در مقطع کارشناسی ارشد تعداد ۵۴ نفر فارغ‌التحصیل شده یا در حال تحصیل هستند. در مقطع دکتری نیز هم‌اکنون یک گروه ۷ نفره در حال تدوین رساله دکتری هستند و دومین آزمون دکترای مدیریت نیز در سال ۱۳۸۹ برگزار شده است.

در مقطع کارشناسی ارشد گرایش‌هایی که در این رشته تشکیل شده عبارتند از: مدیریت منابع انسانی و مدیریت تحول. این دو گرایش از بین گرایش‌های موجود در این رشته تناسب بیشتری با وظایف طلبگی دارند. در مقطع دکتری نیز دو گرایش راه‌اندازی شده است: مدیریت سیاست‌گذاری عمومی و رفتار سازمانی. در حال حاضر دانش‌پژوهان این مقطع در دو گرایش مشغول به تحصیل می‌باشند.

والسلام